

2015

Ked sa dostali nad Atlantik, muž pri okienku sa prudko strhol a prebudil. Spal od odletu z O’Harovho letiska a Fiona sa pokúšala rozptýliť tým, že po ňom túžila. Už hodinu mala na kolenách otvorený palubný časopis a celý čas nerobila nič iné, len znova a znova skrúcala rožtek strany s krížovkou. Ten muž mal telo horolezca a oblečenie, vlasy aj brada s tým ladili (kučeravé čierne vlasy mal strapaté, na šortkách atramentové flaky). Spal s čelom opretým o sedadlo pred sebou, a keď sa vystrel a omámené poobzeral, Fiona si uvedomila, že tvár mu až do tej chvíle nevidela. Vymyslela si ju, takže táto tvár – hoci bola pekná a ošľahaná – sa jej k nemu nehodila. Už podľa svalov na holých nohách a svalnatých ramien vedela, že je pre ňu primladý. Mohol mať čosi po tridsiatke.

Spod nôh vytiahol batoh a prehrabal sa v ňom. Sedel pri okne, Fiona pri uličke. Prehmatal si vrecká, sedadlo. Znova sa prehrabal v batohu a vyberal jeho obsah: zrolované ponožky, igelitové vrecko so zubnou pastou a s kefkou, malý zápisník. Obrátil sa k Fione a spýtal sa: „Počujte, kúpil som drink?“ Nebola si istá, či počula dobre. Možno jej chcel kúpiť drink, ale tá otázka znela naliehavo, neflirtoval s ňou.

„Prosím?“ zamrmlala.

„Kúpil som počas tohto letu nejaké drinky?“ Trochu bľabotal.

„Ach, spali ste.“

„Doriti!“ zanadával a tak zaklonil hlavu, že jeho ohryzok smeroval k stropu.

„Stalo sa niečo?“

„Nechal som peňaženku v bare.“ Šepkal, akoby sa bál, že ak to vysloví nahlas, bude to pravda. „Na letisku.“

„Celú peňaženku?“

„Veľkú, koženú. Nevideli ste ju, čo?“ Zrazu akoby ho osvietilo, narezl do svojho vrecka na časopisy, potom do Fioninho. „Doriti, aspoňže mám pas, doriti.“

Zdesila sa. Také čosi by v divokej mladosti bola urobila ona. Nechala by peňaženku v klube, ocitla by sa na nesprávnej strane mesta a nevedela by, ako sa dostať domov.

„Mám zavolať letušku?“

„Tá nemôže nič urobiť.“ Ohromene pokrútil hlavou, kučery mu poskakovali na brade. Trpko sa zasmial. „Ten alkoholizmus je na porazenie. Doriti.“

Nevedela, či žartuje. Ktorý alkoholik otvorene rozpráva o svojich sklonochoch? Ale povedal by to, keby to nebola pravda?

„Máte v Paríži priateľov, ktorí vám budú vedieť pomôcť?“ spýtala sa.

„Mám tam stráviť víkend u istej ženy. Nemyslím, že ma strpí dlhšie.“

A zrazu Fione napadlo, že je to podvod. Vymyslel si to. Mala sa naňho materinsky pozrieť, strčiť mu do ruky stovku a povedať: „Toto vám možno pomôže.“ Keby bola jeho rovesníčka, možno by sa pokúsil zvieť ju.

„Nočná mora,“ poznamenala. Zatvárila sa empaticky a obrátila stránku časopisu. Mohla by povedať: *Mám väčšie problémy ako ty, kamarát.* Mohla by povedať: *Možno stratiť aj viac.*

Keď zhasli svetlá, Fiona sa schúlila pri uličke a uložila si hlavu na tenký vankúš.

Nezaspí, ale bolo príjemné sa o to pokúšať. V Paríži musí urobiť tisíc rozhodnutí a minulý týždeň panicky plánovala, ale týchto osem hodín, chvalabohu, nemusí robiť nič. Pobyt v lietadle, aj keď v druhej triede, mal najbližšie k milej bezmocnosti dieťaťa, ktorú môže zakúsiť dospelá osoba. Vždy iracionálne žiarlila, keď Claire ochorela. Fiona jej nosila knihy, vreckovky a čaj, rozprávala jej rozprávky a najradšej by si s ňou vymenila miesto. Šťasti preto, aby zbavila dcéru choroby, ale aj preto, aby ju niekto opatroval. To boli jediné chvíle, keď Claire prijímala Fioninu starostlivosť,

jedine vtedy sa schúlila na Fioniných kolenách a zaspala – z tela jej sálala horúčka, spotené jemné vlasy sa jej lepili na čelo a šiju. Fiona ju pohľadzala po horúcom ušku, po horúcom lýtku. Keď bola Claire staršia, už to bolo iné – chcela byť sama s knihou alebo laptopom, ale aj tak dovolila Fione, aby jej nosila polievku a chvíľu posedela na okraji postele. Aj to bolo čosi.

Zrejme si chvíľu pospala, ale so zmenou časového pásma, svetlom v kabíne a v dôsledku toho, že leteli proti slnku, si nebola istá, či prešla polhodina alebo päť hodín. Jej sused chrápal, líce mal opreté o plece.

Lietadlo sa myklo a letuška prechádzala uličkou a dotýkala sa dvoma prstami priehradiek nad hlavou. Všetko bolo v poriadku. Fiona by najradšej zostala v lietadle navždy.

Jej sused sa zobudil, až keď sa podávali raňajky. Nešťastne si objednal kávu. „Radšej by som si dal whisky,“ povedal Fione. Neponúkla sa, že mu ju kúpi. Vytiahol roletu na okne. Ešte bola tma. „Nemám rád tieto lietadlá. Sedemstošesťdesiatsedmičky.“

„Prečo?“ chcela vedieť.

„Viete, v inom živote som nimi lietal. V jednom z mojich mnohých životov. Nepáči sa mi uhol podvozka.“

To je súčasť jeho podvodu? Začiatok rozprávania o tom, akú mal smolu, stratil zamestnanie a možno aj manželku? Nevyzeral dosť starý, aby mal veľa iných životov alebo taký dlhý predchádzajúci život, aby lietal takýmito veľkými lietadlami. Netreba na to roky skúseností?

„Nie je to bezpečné?“ spýtala sa.

„Viete, je to absolútne bezpečné aj absolútne nebezpečné. Letíte vzduchom, nie? Čo ste čakali?“

Zdal sa jej dosť triezvy na to, že sa jej nepovracia do lona ani tam nebude strkať ruku. Len bol trochu hlučný. Proti svojmu presvedčeniu sa s ním rozprávala. Aspoň niečo robila. A bola zvedavá, čo povie ďalej, ako ten podvod bude pokračovať.

Povedal jej, že vždy dal meno každému lietadlu, ktorým letel, a ona mu porozprávala, ako jej dcéra dávala mená všetkému – zubným kefкам, legovým panáčikom, ľadovým cencúľom pred oknom svojej izby.

„To je šibnuté,“ vyhlásil a jej sa to zdalo prehnané.

Keď pristávali, spýtal sa jej, či už niekedy bola v Paríži. „Len raz,“ odvetila, „na strednej škole.“

Zasmial sa. „Takže toto bude čosi iné, však?“

Nespomínala si veľmi na ten výlet, len vedela, ktorí členovia francúzskeho klubu na ňom boli, a dúfala, že ju pobozká jeden chlapec, ale toho prichytili v posteli so Susannou Marxovou. Pamätala sa, že fajčila trávu a nejedla nič iné, iba croissanty. Posielala Nicovi pohľadnice, ktoré dostal, až keď sa vrátila domov. Stála v radoch do Louvru aj na Eiffelovku, zdalo sa jej, že mala mať silnejší dojem. Chodila na francúzštinu, len aby sa vzbúrila proti mame, tá si myslela, že by sa mala naučiť po španielsky.

Fiona sa svojho suseda spýtala, či tam bol, potom poznamenala: „Zrejme keby som bola pilot...“ Nedopovedala, lebo mu neverila.

„Druhé najlepšie mesto na svete,“ vyhlásil.

„A ktoré je prvé?“

„Chicago,“ povedal, akoby to bolo samozrejme. „V Paríži nemajú Chicago Cubs. Budete bývať na ľavom alebo pravom brehu Seiny?“

„Ach, tuším medzi nimi. Môj priateľ má byt na Île Saint-Louis.“ Páčilo sa jej, že to znelo fajnovo, nie zúfalo.

Muž zahvízdal. „Skvelý priateľ.“

Možno to nemala povedať, nemala sa tváriť zazobane, aby si nemyslel, že ju môže oklamať. No keďže táto verzia jej príbehu znela tak pekne a srdečne, pokračovala: „Veru je – počuli ste o fotografovi Richardovi Campovi?“

„Áno, samozrejme.“ Pozrel na ňu, čakal, čo povie ďalej. „To je váš priateľ?“

Prikývla. „Poznáme sa už veľmi dlho.“

„No teda!“ zvolal muž. „To myslíte vážne? Som veľký milovník umenia. Pletie sa mi s Richardom Avedonom. Campo fotil tých ľudí na smrteľnej posteli?“

„To je on. Je drsnejší než Avedon.“

„Nevedel som, že ešte žije. Úžasné! Úžasné!“

„Neprezradím mu, čo ste povedali.“ V skutočnosti nevedela, v akom stave je Richard. V osemdesiatke ešte vždy pracoval, a keď pred pár